Voorzitter,

De SP gaat bijna maandelijks langs de deuren in Gouda. In gesprek met bewoners over hun zorgen: schimmel, stijgende levenskosten, de toekomst van hun kinderen.

Zo weten we wat er leeft en brengen we de verhalen van de straat naar de raad.

Aanbellen. En al wachtend op reactie een snelle scan. Een eerste indruk.

Hoe ligt de tuin erbij? Hoe zijn de kozijnen? Zie ik daar een grote stapel ongeopende post op de deurmat liggen?

Niet zelden is die eerste indruk een voorbode voor het gesprek dat volgt.

Wat we de laatste jaren vaak zien als het kwik daalt: dichte ventilatieroosters, gordijnen tegen het raam, condens, beginnende schimmel.

Eerst de inval van Rusland in Oekraïne, toen de inval van de VS in Iran. Een verwarmd huis is voor sommige huishoudens een dure luxe geworden.

Schurken voeren ver weg oorlog, en mensen hier betalen de rekening.

Niet alleen energie is onbetaalbaar: wonen, zorg, boodschappen. Mensen gaan financieel kopje onder, in een van de rijkste landen ter wereld.

Van het minderheidskabinet in Den Haag horen we meer geruchten over verkiezingen dan oplossingen.

Dan zou je verwachten dat het Goudse stadsbestuur voor hun inwoners gaat staan. Zuinig omgaat met gemeenschapsgeld en kwetsbare mensen ontziet.

Dat zien wij niet terug in deze meerjarenbegroting. Wel forse bezuinigingen die in de steigers worden gezet:

- Een half miljoen per jaar op armoedebeleid. En een onderzoek om te zien wat er nog meer weg te halen valt.
- Bezuinigingen op de sociale teams
- Structureel tonnen bezuinigen op duurzaamheid. Waardoor we minder mensen kunnen helpen aan een lagere energierekening.
- Bijna een kwart miljoen op cultuur. Schouwburg, museum en bieb. Ze mogen het doorberekenen aan hun bezoekers.

En dat boven op de bezuinigingen die al liepen.

Terwijl de kengetallen goed tot blakend zijn en we jaarlijks overschotten hebben van vele, vele miljoenen.

Bezuinigen op zorg en armoedebestrijding is een politieke keuze. Net als jaarlijks een miljoen spenderen aan stadsmarketing, en vele miljoenen voor externe inhuur.

De SP maakt fundamenteel andere keuzes en stemt tegen deze begroting. We tekenen voorstellen mee om de bezuinigingen te schrappen, en dienen moties in om Goudse huishoudens ruimte in de portemonnee te geven.

Allereerst een voorstel om de Gouwenaars in de kou zo snel mogelijk verlichting en warmte te geven.

Twee weken geleden nam de raad een motie aan, om in kaart te brengen hoe we inwoners met energiearmoede kunnen helpen.

Resultaten bespreken we in januari. Een goede eerste stap, maar een eerste stap. Mensen voelen de kou nu.

Goudse energieklussers gaan langs de deuren met tochtstrips, radiatorfolie en ledlampenen radiatorventilatoren.

Die laatste zijn goedkoop, en samen met een lagere ketelaanvoertemperatuur een besparing oplopend tot honderden euro's per jaar. Of het maakt het verschil tussen de thermostaat op 15 of op 19 graden.

Bijstandsgerechtigden kregen dit najaar een coupon voor ventilatoren. Maar zonder lagere keteltemperatuur levert dat nauwelijks besparing op.

Daarom vragen we snel te in kaart te brengen of de energieklussers dit alsnog kunnen uitvoeren bij huishoudens in energiearmoede, en zo snel mogelijk te starten. En het tegen kostprijs aan te bieden aan anderen.

Ten tweede een voorstel voor een effectiever duurzaamheidsfonds voor een lagere energierekening

Gouwenaars en verenigingen willen verduurzamen, want verduurzamen is geld besparen. Toch wordt het fonds weinig gebruikt: het aanbod sluit niet aan op de vraag. Onze motie vraagt om voorstellen om dat te verbeteren.

Als derde een motie om meer inzicht te krijgen in de miljoenen die aan externe inhuur worden uitgegeven.

Afgelopen jaar 17 miljoen euro. Elk jaar weer. Er waren veel vragen over de externe inhuur in de commissie. Het college verklaart het verschil tussen begroting en werkelijkheid met ziekte en vacatures. Maar volgens de antwoorden op onze technische vragen registreert de gemeente die oorzaken niet. Hoe weten we het dan? Veel vragen. Daarom een motie voor meer inzicht.

En tot slot een motie om meer geld te eisen bij het Rijk voor de wettelijke taken die we moeten uitvoeren.

Gemeenten kregen afgelopen jaren steeds meer taken, en al jaren is er gesteggel over de bekostiging.

Er dreigt opnieuw een conflict over de jeugdzorg. En gister bleek dat zelfs gemeenten in geldnood komen.

Gemeenten zouden niet voortdurend moeten leuren of procederen voor taken die ze móéten uitvoeren. En inwoners mogen er niet de dupe van worden.

Daarom een motie met een eenvoudige boodschap: Geef ons genoeg geld om onze wettelijke taken uit te voeren.

Tot zover.
